

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
 Égőes évre 16 kor.
 Negyedévre 4
 Helyben hátsón kordva:
 Égőes évre 20 kor.
 Negyedévre 5
 Vidékre postán szállítva:
 Égőes évre 24 kor.
 Negyedévre 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Közlöny minden nap a helyi és
 külső hírek napok hívtalálva

Előfizetés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3

A kiadóhivatalban kizárólag
 a megrendelésre nem vállalunk.

A kiadóhivatalban és hirdetésnek
 a kiadóhivatalban intézendők.

Magyarország és a világ.

NAGYVÁRAD, okt. 16

Megnehezült az idők viharos járása fölöttünk.

Villamos feszültséggel volt eddig is tele a levegő; a kor eszméi még szülemelőben, tisztázódóban vannak s megremegtette a felt, de soha meg nem jött villámcsapás az elméket. Lábunk alatt, a mélyben az elégedetlenség lappang s kitöréssel fenyeget. Nem eszmék, hanem a gyomor küzdelme és vágya. Nem gondolat a fegyver, hanem az erő s nem a lélekben a cél, hanem a mindennapi kenyérben. Magasan fönt és mélyen lent egyaránt veszélyek, kilátás harcra, küzdelemre. A föld belsejében valóban láva forr s a szelek villamos feszültséget röpitenek keltől nyugatig.

Ebben a helyzetben egy volt biztos: a lábunk alatt álló föld, a magyar alkotmány.

Alkotmányunk, államunk élő joga választotta szét egymástól a két küzdő áramlatot. Ezt nem merete megtámadni senki, ezen sem a pokol, sem a vihar nem vett erőt.

Megelégedéssel tekinthetett reá Deák Ferencz, mert ez az alkotmány az ő bölcsességén épült újjá. Mi pedig szinte nem is földi tisztelettel tekintettünk a haza bölcsének arczképre: ime egy ember, a kinek alkotása annyi vihar közt rendületlenül áll.

Ugy van-e ma is?

Az eszmék harcosai közt akad vakmerő, a kinek történelmünk borzalmas tettek sorozata, honért vérzett atyáink sirja fantaszták emléke, szántóföld, alkotmányunk rongyból készült papiros. A kik pedig az éhezők utolsó falatjából uraszkodnak üres szájkodásukért, azok három darabbá tépik lobogónkat s csak a vöröset tartják meg a szent három szinből, azt is vérrel akarják élénkebbé festeni.

És az alkotmány mégis állott rendületlenül, hirdette Deák Ferencz bölcsességét.

Ma, mikor száz éves fordulóját ünnepeljük a bölcs születésének, mikor millió és millió magyar szívéből emelkedik a hála érzete az ég felé: vajjon ma is ugyanolyan meglepedéssel tekinthet alkotására Deák Ferencz?

A sebek, melyeket ő gyógyított meg, behegedtek. Nincs többé vér, a gyászfátyolok elporladtak, a sirokon virág nyílik s a nemzet nem a multakon kesereg többé, hanem a jövőbe tekint, mint ősi czimere, a turul madár.

Megindul, megrezdül az eddig egyedül biztosnak tartott alap, az alkotmány. Abszolutizmus és a kisebbség terrorizmusa állanak egymással szemben s az aggódo hazafi lélek nem talál nyugtot. Hová? merre? Nincs nyugalom sem fönt, sem alant s lábunk alatt megindult a föld is.

Egy régi rege jut eszembe arról a görög istenasszonyról, a kinek nem engedtek pihenőt ellenségei éppen akkor, a mikor egy új életet hordozott magával. Hegyről a völgybe, erdőből pusztaságra üldözték s végre is a tenger hullámain, lágy habok ölen adott életet gyermekének. Ezt a gyermeket azonban Apollónak hívták s nem hiába született viharverte habok közt: dicsőségévé lett az olimpusi karnak.

Deák Ferencz alkotását is ezer veszély fenyegeti ma. Üldözik ellenségei, a kik károsnak tartják s üldözik barátai, a kik meg akarják tartani merev, fejlődésre képtelen mumiának. Az üldözések közepette ma a kiegyezés műve a viharos tenger hullámainak játékvá lett s aggodva, más oldalról örömmel várják el-sülyedését.

Hiába várják. A tenger hullámai fölött fog bebizonyosodni Deák alkotásának nagysága, ott fog fakadni belőle új, dicsőséges élet.

A mostani viharok két részre bontották Deák alkotásait s megállapították mindkét résznek értékét.

Az egyik, az Ausztriával kötött kiegyezés remekmű, mert nincs benne minden precizirozva. A nemzet rendelkezési jogát nem kötötte meg. Alkalmat adott a hatalomnak, hogy a mig a nemzet gyenge, addig erőszakkal belemagyarozza a maga vélt prerogatívait; de viszont szerencsés bizonytalanságával szárnyat adott a nemzeti aspirációknak, a melyek ha egyszer megerősödhetnek, Magyarországot az állami lét minden feltételeivel felfegyverezhetik. Ott vannak fegyvereink a hatalomnál s az 1867. XII. t.-cz nem köti meg kezünket, kinyújthatjuk érte s elvehetjük, a mi bennünket illet ősi jusson.

A másik, a hirhedt horvát fehér lapra irt kiegyezés, az 1868. XXX. t.-cz. egyike a legszerencsétlenebb alkotásoknak. Pompásan szabatos ahol a horvátoknak kedvez s gyáván ingadozó, a mikor Magyarországról van szó. Kezünket-lábunkat megköti, a horvátnak pedig még fegyvert is ad kezébe. Horvátországot meghódította Szent László s bizony jóformán elvesztette Deák Ferencz. Bécsben jobban otthon vagyunk, mint Zágrábban.

Két szobor illusztrálja a két kiegyezés közti különbséget: Hentzié és Jellacsicsé. Magyar földön emelték mind a kettőt, gyászos idők ingerlő emlékezetéül. Deák Ferencz egyik alkotása lehetővé tette, hogy Hentzi szobra lomtárba kerüljön, de ugyancsak az ő másik alkotása a törvény hatalmas paizsát állítja minden magyar elé, a ki le akarná törni a honáruló bán szobrának Magyarország felé mutató kardját.

Ime, az érem két oldala.

Ma azonban ünnepelünk. Félre a keserőséggel, el a kellemetlen emlékekkel. Nem a horvátokkal van most leszámolásunk; majd eljön annak is az ideje. Most arról van szó, hogy a jövő számára ismét biztossuk állami fejlődésünknek eddigi alapját, a 67-iki kiegyezést. Ebből akarják a nemzet jogait kicsavarni. Azért kell most ismét Deák Ferencz szellemét segítségül hívni s oda kiáltani vele a gyengéknek, hogy a ki fegyverrel veszít el valamit, idővel, erővel újra visszaszerezheti; csak az veszett el, a miről önként lemondottunk.

A 67-iki Deákot ünnepeljük. Ujuljon meg a száz év előtti nap; száz éve született Deák, ma pedig szülessék újra, legyen fejlettebb, biztosabb az ő bölcsességének reme:műve: a 67-iki kiegyezés.

Szállj le közénk ma, megdicsőült szellem! Félreértések vannak ma is a király és a nemzet közt, épp úgy, mint voltak akkor, a mikor a Te bölcseséged vezetett békére. Nincs férfiu, a ki egyforma bizalmat élvezne fönt és alant, a kinek higgadt bölcsesége előtt letenné fegyverét a hatalom és még a többségben volt kuruczok is egyaránt. A béke olajága helyett a formulák szalmaszála után kapkodunk — jöjj közénk s hozd a formulák helyett a Te megerősödött 67-iki kiegyezéscsedet!

Itt a mű előttünk, beleírva a Corpus Jurisba, belvésvé a lelkekbe. Allják körül, a kik megértik a 67-iki Deák szellemét s verjék vissza a Lajtán tulról jövő rohamot, de még inkább a hazai gyáva lelkeket, kik a kiegyezés fejlődését gátolják. Nem czöveket vert Deák a 67-iki kiegyezéssel, mely élettelenül korhadásra s korhasztásra van szánva, hanem fát ültetett, melynek hivatása, hogy fejlődjék, gyarapodjék, vészek, viharok közt védelmet nyújtson s egyre erősödjék, büszkén emelkedjék ég felé.

Nem kell félnie a viharoktól annak az alkotásnak, melyet véres földön emelt a honszeretet, a rendületlen bátorság s a történelemre támaszkodó jog. Viharok adtak létet neki, a viharok csak erősítik s csak növelik a kegyeletet ama férfiu emléke iránt, a kinek nevét Isten száz évvel ezelőtt a két szóval írta a magyar történelem lapjára: *Deák Ferencz.*

Dr. K. A.

A parlament a Deák-ünnepen.

A válság izgalmi mintha egy pillanatra elrebbentek volna a készülő Deák-ünnep elől. A képviselőház ma teljesen a holnapi ünnep jegyében állott. Szokatlan nagy volt a sürgés-forgás a folyosókon, a kormánypártnak azok a tagjai, akik az utolsó ülés óta feléje sem néztek a duna-parti palotának, ott voltak a parlament palotájában.

A háznagy hivatal vette át az ünnepben való részvételre a jelentkezéseket. Az aláírások statisztikája aztán jellemző dolog konstataálására adott alkalmat: a képviselőház négyszáznál több tagja közül a holnapi ünnepi istentiszteletre mindössze *harminczöten*, magára az ünnepségre *negyvennyolczan* jelentkeztek. Majdnem valamennyi jelentkezés ma történt, innét volt a nagy elevenség. Erdekes, hogy az ellenzékéről a *néppárt* 6 tagján kívül *Kossuth Ferencz*, *Szathmári Mór* és *Vázsonyi Vilmos* jelentették be, hogy ott lesznek Deák emlékének megünneplésében. Szóval a szabadelpártból alig huszonöt képviselő tartja szükségesnek, hogy kifejezésre juttassa kegyeletét a hatvanhetes kiegyezés megteremtője iránt. Ideszámíthatjuk még a zalamegyei képviselőket, akik *Csávossy Béla* háznagy vezetésével ma délután utaznak el a *zalaegerszegi* Deák-ünnepre, magukkal vivén a képviselőház koszorúját.

Igy az aktuális politikára alig akadt ma délelőtti idő. Gróf *Apponyi Albert*, házelnök sem tartott ma tanácskozást a szokott gárdájával. Korán jött, dr. *Günther Antal* a volt nemzeti párt kitűnő jogásza látogatását fogadta aki hosszú ideig volt nála s az elnökkel együtt távozott el tizenegy óra felé a képviselőházból.

A nagyváradi Deák-ünnepségek sorrendjét a következőkben adjuk:

A jogakadémián.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémia ifjúsága délután fél 6 órakor tartja a Deák-emlékünnepélyt az akadémia dísztermében a következő programmal:

Hymnus.
Elnöki megnyitó, tartja *Géczy Imre* elnök.
Szavaltat. Tartja *Szemes Imre*.

Emlékbeszéd. (A kir. kath. jogakadémia pályázatán díjat nyert mű). Tartja: *Popily János*.
Deák F. emlékezete. Irtá és szavalja *Csatáry Imre*.
Szózat.

A rendezőség felkéri a nagyközönséget, ugyszintén azokat is, kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, hogy az ünnepélyen megjelenni sziveskedjenek.

A főgimnáziumban.

Az ünnepélyt megelőzőleg reggel 9 órakor a premontrei rend templomában hálaadó szent mise lesz, melyet *Novotny S. Alfonz* házfőnök, gimn. igazgató mond. Mise végével átvonul az ifjúság az intézet dísztermébe, hol fél 10 órakor kezdetét veszi az ünnepély, melynek műsora a következő:

Hymnus. Enekliz az ifjúság.
Ünnepi emlékbeszéd. Előadja: *Novotny S. Alfonz*, igazgató.
Szavaltat. *Asmány Gyula* VI. o. tanuló.
Deák Ferencz életének és pályájának méltatása. Irtá: *Zimányi József* VIII. o. tan., felolvassa: *Suhajda Béla* VIII. o. tan.
Szózat, Enekliz az ifjúság.
Az ünnepélyre az igazgatóság szülőket, vendégeket szivesen lát.

A reáliskolában.

Ma délelőtti 9 órakor a nagyváradi állami főreáliskola Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulója alkalmából iskolai ünnepélyt tart a következő műsorról:

1. Hymnus. Enekliz az ifjúsági énekkar.
2. Ünnepi beszéd. Tartja az igazgató.
3. Deák Ferencz élete és működése. Irtá és felolvassa *Weisz Emanuel* VIII. o. t.
4. Szózat. Enekliz az ifj. énekkar.

A kereskedelmi iskolában.

A nagyváradi felső kereskedelmi iskola tanári kara és ifjúsága 1903 október hó 17-én délután 3 órakor a Kereskedelmi Csarnok dísztermében Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulója alkalmából iskolai ünnepet rendez a következő tárgysorozattal:

1. Hymnus. Enekliz az ifjúsági énekkar.
2. Deák Ferencz nagysága. Megnyitó beszéd. Tartja dr. *Kovács S. János* igazgató.
3. Deák Ferencz. Irtá *Tóth Kálmán*. Szavaltatja *Steiner Edgár* f. o. tan.
4. Deák Ferencz pályája. Irtá s előadja *Kaufmann Mór* f. o. t.
5. Szarka csörög a háztetőn. Irtá *Mikszáth Kálmán*. Felolvassa egy felső o. tan.

6. Honszeretet. Vörösmarty Mihálytól. Szavaltatja *Weisz Jenő* f. o. tan.
7. Szózat. Enekliz az ifjúsági énekkar.
8. Deák Ferencz-induló. Szerzte Váradi Aladár zenetanár. Előadja az ifjúsági zenekar.

A polgári leányiskola ünnepélye.

A nagyváradi községi polgári leányiskola növendékei szép ünnepség keretében emlékeznek meg a haza bölcséről. A városház közgyűlési nagytermét tegnap alakították át az ünnepre. Az asztalok helyét székek foglalják el. A kisterem felől levő falmezőny közepén helyezték el Deák Ferencz életnagyságu képét, amelyet Nagyvárad városa egy évtizeddel ezelőtt készítettett. Az arcképet a leányiskola növendékei megkoszorúzták.

Az ünnepély ma, szombaton délelőtti fél 11 órakor tartatik meg a következő programmal:

1. Hymnus. Enekliz az iskolai dalkör.
2. Emlékbeszéd. Tartja özv. dr. *Személy Kálmán*, a történet tanítója.
3. Deák Ferencz emlékezete. *Tóth Kálmántól*. Szavaltatja *Berger Emma* IV. o. t.
4. Részlet a »Bánk bán« operából. *Erkel*től. Előadja a dalkör.
5. Levél Vörösmarty Ilonához. Deák Ferencztől. Előadja *Kovács Margit* IV. o. t.
6. »Haza bölcsel« Herczeg Ferencztől. Előadja *Handel Kornélia* IV. o. t.
7. »Szózat.« Enekliz az összes tanulók.

Az újvárosi közs. elemi leányiskolában.

A nagyváradi-újvárosi községi elemi leányiskolában reggel 9-kor lesz az ünnepély a következő műsorról:

1. »Elnöki megnyitó«. Tartja *Bércziné H. Paul* igazg.
2. »A nap méltatása«. *Farkas Etelka* az V. és VI. o. tnője.
3. »Hymnus.« Enekliz a IV., V. és VI. o. növendékei.
4. »Deák Ferencz.« (*Ujváry Béla*). Szavaltatja: *Grünberger Margit* IV. o. t.
5. »Szemlény«. Deák F. életéből. Felolvassa: *Fuskás Jolán* VI. o. t.
6. »A haza bölcsel«. (*Minke Béla*). Szavaltatja: *Farkas Jolán* V. o. t.
7. »Szózat«, Enekliz: A jelenlevők.

A plebáni templomokban a százados évforduló alkalmából gyászmisét tartanak a nagy hazafi lelkiüdvéért. A gyászmisén megjelennek az iskolák növendékei.

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

A sirnál.

Irtá: Fr. W. Oestéren.

— Na ma ugyan kicsinosítottad magad! — szólt a temető öreg szolgálja a Pompes Funéres emberéhez, akinek az a dolga, hogy a temető kapujától a sirhoz vezesse a gyászmeneteket, — még a kitüntetéseidet is mind föltesztet!

— No igen, — szólt az egyenruhás ember, — ilyen nagy temetésnél biz ezt meg kell tennem. Hiszen te is a jobbik ruhádat vitted magadra.

Az öreg szolgálja mosolygott:

— Ünneplő ruhába kell öltözni, ha ilyen előkelő vendéget fogadunk!

— De milyen jó kedved van! . . .

— Persze, valakinek csak kell nevetni, ha annyian sirnak!

— Azt mondják, hogy nagy marha volt, amíg élt, — szólt a Pompes Funéres embere. — Nagyon szépen gyászolják. Ugy élt, mint egy szent s talán valaha szentté is avatják. Igazán nagy . . .

Nem fejezhetted be az utolsó mondatot, mert az öreg temetőszolga megbökte a könyökével. A Pompes Funéres szolgálja elhallgatott és körülnézett.

— O miatta gondolt? — szólt s a fejével egy fiatal ember felé intett, aki nem messze állt tőle s a beszélgetésüket kihallgathatta. A temetőszolga igenlőleg bólintott. A fiatal ember észrevette, hogy ő miatta hallgatnak el s lassan tovább ment. Mikor már olyan messze volt, hogy nem hallhatott semmit, a temetőszolga megint megszólalt:

— Egyáltalán nem tetszik nekem az a fiatal ember. Már egy óra óta itt áll s úgy látszik, hogy a halottat várja. Az Isten tudja, hogy mit akar! Bizonyosan nem tartozik a családhoz, sem az elhunytak barátai közé, — legfőlebb majd csak a gyászmenet végén helyezkedik el. Az is meglehet, hogy a halott jötevője volt neki . . .

— Na, rongyosnak nem rongyos, de előkelőnek se lehet mondani, — szólt a Pompes Funéres embere s a fiatal ember után nézett, majd elégedetten végigtekintett a maga ezüst zsinóros díszruháján.

— Hiszen épen azért nem dobhattam ki! — szólt az öreg temetőszolga, — hanem mindenestre szemmel fogom tartani, mert ez a fickó nekem egyáltalán nem tetszik.

— Na, hát ez meg mit akar? — szól a másik meglepetve.

Egy nő jött a temető kapuja felől arra, ahol a két szolgálja beszélgetett. Fiatal nőnek látszott, s feltűnően szegényes ruha volt rajta. Ez az új alak sehogy sem illett a bekövetkezendő esemény ünnepélyességéhez. Erre

gondolhatott az ezüstzsinóros egyenruhás ember, de az is meglehet, hogy nem csupán erre gondolt, mert különben nem kezdte volna el pödörgetni a szőke bajuszát. A temetőszolga azonban nagyon is meg volt botránkozva s ezt meg is mondotta.

— Ez már tiszta dolog, — szólt halkán — ezt már szabad kidobnom.

— Várd meg előbb, hogy hova megy! Kíváncsi vagyok rá! — szólt a másik.

Ezt csakhamar meg is tudták; mert a nő csak nagyon rövid ideig töprengött, hogy merré tartson s azután határozott léptekkel feléjük indult.

A magatartása, az arcza s a hangja épen olyan feltűnő volt, mint a ruhája. Csak ezt kérdezte:

— Hova temetik ő excellenciáját?

Az öreg nagyon meg volt lepve s szinte összerement.

— Micsoda ő excellenciáját? — kérdezte nyersen, noha tudta, hogy ki felől tudakozódik.

— Na, azt a nagy urat, akit most temetnek. A gyászmenet már elindult. Hiszen ezt csak tudják?

Az egyenruhás, aki folyton pödörgette a bajuszát, azt hitte, hogy elérkezett az a pillanat, amelyben megmutathatja, hogy milyen udvarias ember s így szólt:

— A kegyelmes urat ide temetik . . .

A leszerelés ügye.

Marseilleből táviratozzák, hogy a főtanács elfogadott egy határozatot, amelyben azt a kívánságát fejezi ki, hogy a francia parlament a külföldi parlamentekkel egyértelműen állapítson meg egy programot nemzetközi választott bíróság és a fegyverben álló haderők költségeinek leszállítása céljából.

A v á l s á g.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ma délelőtt fél 11 órakor kihallgatásra jelentkezett a Felsőháznál. A miniszterelnök még tegnap este hosszabb ideig tanácskozott *Tisza* István és *Andrássy* Gyula grófokkal. Ezen tanácskozás alapján gróf *Khuen* a Felsőháznak tett előterjesztésében nevezett államférfiaknak a helyzetre vonatkozó felfogását is érintette, a mint az az utolsó napokban kialakult. Ő Felsőházi gróf *Andrássy* Gyulát 11 órakor fogadta és fél 1 órakor *Tisza* István gróf jelent meg kihallgatáson. *Lukács* László pénzügyminisztert fél 2 órára hivatta magához a Felsőházi. Az itt időző magyar államférfiak Bécs legkedvesebb ma este bizonyosan elhagyják, mert a Felsőházi a belga király látogatása holnap és holnapután teljesen elfoglalja.

Addig persze a válság megoldása sem halad előre.

Ki lesz a miniszterelnök?

Erre a kérdésre egy Bécsben időző magyar politikus a következő választ adta:

Hogy *ki lesz a miniszterelnök*? Erre határozott választ bajos adni; én azt hiszem, hogy *Andrássy* Gyula lesz. Tegnapelőtt este beszéltem vele és akkor azt mondta nekem, hogy semmi szín alatt sem vállalkozik kabinetalakításra, de ennek dacára hiszem, hogy vállalkozni fog. Legalább tegnap a pártban az volt az általános nézet és elhatározás, hogy a tegnapi nap lényegesen befolyásolja. A *változást* okozhatta részben az a tény, hogy a *pártnak van elfogadható programja*; továbbá az a tudat, hogy az egész párt mögötte állana. *Andrássy* a többiekre vonatkozólag ugyanis

biztos lehetett, hogy követik; csak a nemzetiek iránt lehettek kételyei.

Tegnap igen behatóan tárgyalt *Apponyival* és csakis vele: megszerezte azt a meggyőződést, hogy a tervezett program alapján *Apponyiék* is támogatnák; de főleg befolyásolja az a tudat, hogy az ellenzékben is békülékeny hangulat van, ha a békére hajlandó ember lesz az új kormány élén. Mindezek után azt hiszem, hogy *Andrássy* lesz az új miniszterelnök, ha ugyan úgy nem jár mint *Lukács*, hogy tudniillik a Felsőházi újból meghallgatja előterjesztéseit, de fel nem ajánlja neki a miniszterelnökséget.

Hogy arra az esetre, ha ez a felajánlás csakugyan elmarad, vagy ha *Andrássy* nem vállalkozna, mi lesz, arra pozitív választ adni lehetetlen; de én azt hiszem, hogy *akkor sem Tisza István jön*, hanem *Lukács* László, mert Bécsben sem akarnak újat huzni Magyarországgal és vágnak a békére. Különben *Tisza* is csak azzal jönne, mint *Andrássy* vagy *Lukács* és így nincs értelme, hogy személyi kérdéssel súlyosítsák a helyzetet; de végezetül valakinek kell jönnie és ha más nem vállalkozik és *Tisza* igen, akkor a király sem tehet egyebet, mint azt, hogy megbizsa.

Háziezredünk ünnepe.

Meleg szeretet, a hazafias és katonás lelkesedés tüze ragyogott tegnap a váradi öreg várban. A *lipcsei* csatának 90 éves és a *bosnyák okkupációnak* 25 éves fordulóját ülte a házi ezred s vele együtt a polgárság is. Együtt éreztünk a derék katonákkal, kiknek arcán ott ragyogott a multak dicsőségének visszfénye biztos zálogául annak, hogy a jövő, ha ismét megpróbáltatások elé állítja az ezredet, ismét csak dicsőséges lapokat fog fűzni annak történetébe.

Az ünnepély a vár belső udvarán pontban 9 órakor kezdődött. Középen tábori oltár állott, szemben vele és balra a legénység díszben, hátul egy zászlóalj fegyverrel, balról az őrmesterek sora. A tisztikar és a megjelent polgári előkelőségek az oltár előtt foglaltak helyet.

Különösen jól hatott a tisztikarra *Szmercsányi* Pál püspök megjelenése. Ruganyos,

fiatalos léptekkel ment a tiszték közé s teljesen otthonosan érezte magát közöttük. Kivülre megjelentek még *Radu* Dameter gör. kath. püspök, *Laurán* Agoston, dr. *Beöthy* László főispán, dr. *Személyi* Géza, *Bordé* Ferencz, *Gerő* Armin, des *Echerolles-Kruspér* Sándorné, báró *Fodmaniczky* Emmyke, *Böszörményi* Géza, *Lukács* Odön, dr. *Dési* Géza stb.

Pár perczel 9 óra előtt megjelent *Steinsberg* Mórincz altábornagy, a ki meghallgatta *Schmidt* ezredes jelentését a kivonult csapatokról s rövid szemle után az oltárhoz vonult. Körülötte csoportosultak az ezred be nem osztott tisztjei, továbbá a nagyváradi helyőrség többi csapatfőnökeinek küldöttjei *Ostrovsky* tüzérőrnagy, *Horváth* huszárnagy, *Burza* Károly vezérkari honvédszázados és *Ujfalussy* honvéd huszárszázados vezetése alatt.

A misét *Kozáry* Gyula honvédtanár-mondóka tanár mondotta; közben a zenekar egyházi darabokat játszott, a diszszólóalj pedig háromszor sortűzetet adott. A mise után az ezredkürtös »lefujt«, a zenekar pedig a *Gotteshaltét* játszotta.

Báró Karg ezredes beszédje.

Ekkor előállott báró *Karg* János ezredes és érczes, messzecsengő hangon előbb németül, aztán kitűnő erőteljes kiejtéssel *magyarul* a következő lelkesítő beszédet mondotta:

Leipzig népek csatája! . . . ezen szavak örök időkre érczel vannak bevésve a világtörténelem nagy könyvébe; egy egész világrész hatalmas hadainak mérközése volt ez szabadságért a gyűlölt zsarnokság alól.

Ezredünk történetének legdicsebb lapja, a mely az ezred részvételét e nagy harcban hirdeti. Bennünket büszkeséggel tölt el azon tudat, hogy azok valának elődjünk az ezredben, akiknek részük volt a csatában s a szent ügyért vért és életet áldozának fel.

Kegyellettelen emlékezünk vissza rájuk ma, mint a csata 90-ik évfordulóján; azon fogadalmat tesszük, hogy a veszély órájában hozzájuk hasonlóan fogunk cselekedni!

Az ezrednek alkalmá volt egy hosszú békeidőszak alatt is harcképességét bizonyítani; azt értem, hogy a boszniai hadjáratban is részt vett, melynek 25 éves évfordulóját szintén ma ünnepeljük. »Bandin Odzak« ez a neve azon utolsó ütközetnek, a melyben az ezred vérért és győzött! Kibékülve fordul tekintetünk a fegyverek bevezetési munkája után azon békemű felé, a melyet egy áldásos uralkodás, egy szerencsés kormány teremtettek. A szép ország az európai művelődés számára való megnyitása — ezen érdem részben az ezredet is illeti.

Es most vitézeim, Biharvármegye java és büszkesége, Apáitok kiváló tulajdonságai reátok is átszármaztak! Kötelességérzet, bátorság és hazaszeretet legyenek, mint egykoron, most és mindvégig jelszavaitok!

Nagy hatása volt a beszédnek. A jelen voltak harsány éljenzésbe törtek ki magyaros szónoklat után s az előkelőségek siettek az ezredesnek gratulálni.

A kitüntetések.

A beszéd után a kitüntetések következtek, melyeket az ezredes személyesen adott át. A kitüntetett tiszték egyike sem volt jelen. *Hausner* Oszkár százados a Felsőházi legmagasabb elismerését kapta kitűnő csapatszolgálatiért; nevében *Kiss* Kálmán főhadnagy vette át az érmet. *Hausner* századosot különben ugyancsak kitűnő képességeiért az a kitüntetés is érte, hogy soron kívül hívták be a törzstiszti tanfolyamra: *Mankesch* Frigyes százados 25 éves szolgálati érdem nevében *Vaskó* Károly százados vette át.

Az altiszti 12 éves szolgálati érdem *Bokor* József, *Janota*, *Szombati*, *Mátyás*, *Strinitz* őrmesterek kapták meg.

A temetőszolga megint oldalba lökte az egyenruhást:

— Figyelmeztetnem kell önt, hogy így nem vehet részt a temetésen . . .

S tetőtől-talpig végignézte a szegényes nőt.

— Ah, és miért nem?

Az öreg nem jött zavarba.

— Mert a ruhája éppen nem illik ide.

A nő elnevette magát:

— Ahá! Gyászruhában kellett volna jönnöm! De ha egyáltalán nincs fekete ruhám?

— Akkor nagyon sajnálom, hogy meg kell tennem a kötelességemet! — szólt az öreg s vállat vont.

— Es mi az ön kötelessége?

— Az, hogy önt kiutasítsam!

A fiatal ember, aki az imént tovább ment, most visszajött s hallotta, hogy a nő gunyosan kacagva így szólt:

— De azért én mégis itt maradok!

— Ha békességgel nem akar elmenni . . .

— szólt az öreg temetőszolga, de a hölgy azonban a szavába vágott:

— En ide tartozom! Jobban, mint mások! Érti?

Az egyenruhás, akinek nyilván szintén eszébe jutott a kötelessége, segítségére sietett a barátjának:

— Valóban, egyáltalán nem hiszem, hogy kegyed a excellenciájával olyan viszonyban állt, amely följogosítaná arra, hogy . . .

Neki is a szavába vágott a nő:

— Nem hiheti, — szólt gunyosan.

S aztán gunyosan hozzátette:

— Az atyám volt!

A két ember, aki rendkívül meg volt lepve, egymásra nézett. Ezt nem várták.

A fiatal ember szemében is különös fény ragyogott s le nem vette volna a szemét a hölgyről. S míg a két szolga tovább osont, hogy tanácskozzék e nehéz kérdés megoldásáról, a fiatal ember odament a leányhoz.

— Majd én megmutatom, hogy hova temetik. Jöjjön! — szólt hozzá.

Kissé csodálkozva nézett a leány a fiatal emberre, köszönete jeléül bólintott a fejével, s oda ment ahoz a sírhoz, amelyet mutatott neki. S aztán a fiatal ember halkán, mintha szűgyelné magát, ismételte azt, amit az imént a leány mondott:

— Az atyám volt!

Ekkor már odaért a sírhoz néhány előkelő öltözötű ur, aki a gyászmenetet megelőzte. S a fiatal ember és a leány, mikor az atyja sírja szélén állt, hallotta, amint az egyik ur a legszilárdabb meggyőződés hangján így szólt:

— Egy apa nem gondoskodhatott volna jobban a gyermekeiről, mint ahogyan a megboldogult a szegényekről gondoskodott. Valóságos bölcs volt!

Nagyvárad város az ezred 150 éves jubileuma alkalmával alapítványt tett az ezred legdelebbi altisztjei számára. Ez alapítvány kamatait lelkesítő, szép beszéd kíséretében **Bordé Ferencz** főjegyző adta át **Sauberer, Bokor, Hönig, Waldeck, Szombati és Mátyás** őrmestereknek, mire **Karg** ezredes a főjegyzőhöz lépett s pár udvarias szóval magyarul megköszönte Nagyvárad adományát.

Ezzel az ünnepély véget ért s a csapatok a külső várudvarban diszmenetben elvonultak az altábornagy előtt.

A díszbéd.

Délben bankettre gyűlt a tisztikar a tisztikarban. A 37. gyalogezred tisztikarának tagjain kívül megjelentek **Steinsberg** Móricz altábornagy, **Schlemüller** Vilmos vezérőrnagy, képviselve voltak azonfelül a honvéhadapródiskola, a honvédhuszárok, a Vilmos-huszárok és a 7. hadosztálytűzvezérezred tisztikara.

Az első pohárköszöntőt **Steinsberg** Móricz altábornagy mondotta a királyra, majd báró **Karg** János ezredes emelte poharát az ezred fenséges tulajdonosára, József főherczegre. Mindkét beszédet a tisztikar álva hallgatta végig.

Megkapó, családias jelenet következett erre. **Steinsberg** altábornagy felköszöntötte báró **Karg** ezredest s különösen kiemelte azt a bajtársi szellemet, azt az igazán katonás barátságos érzést, melyet **Karg** báró nevelt nagygyá az ezredben. A lelkes szavak fellelkesítették a tisztiket: igazán szívükből szólt az altábornagy. Felgrottak helyeikből, összecsendültek a poharak s szünni nem akaró hoch- és éljen-kiáltások tanusították, mennyire ragaszkodik a tisztikar szeretett ezredeséhez. **Karg** báró a meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni s poharát a kitűnő előjáró, **Steinsberg** altábornagy egészségére üritette, mire ismét az altábornagy éltette az ezrednek kiváló, minden tekintetben derék tisztjeit.

Ebéd közben a zenekar szebbnél-szebb, különösen magyar darabokat adott elő, többek közt **Mária Dorottya** főherczegnő »Borura derű« című magyar ábrándját is.

Ebéd végével **Wittstock** Ernő százados indítványára egyhangulag elhatározta a tisztikar, hogy a Bandi-Ojszaknál elesett hősök emlékoszlopára, melyet 1900-ban az ezred 3-ik zászlóalja emelt, november 1-én koszorút helyez.

A tisztikar a legjobb hangulatban a késő esti órákig együtt maradt.

A legénységnek szintén ünnepet jelentett a nap, a mennyiben délután szünet volt, délben kitűnő ebédben volt részük s minden katona egy üveg sört kapott.

Üdvözlő táviratok.

A jubileum alkalmával az ezredet számosan keresték fel üdvözlő távirataikkal.

Első sorban **József** főherczeg sürgönyözött, a ki szintén meg volt hiva az ünnepélyre. Sajnálatait fejezte ki, hogy meghűlése miatt az ezred ünnepén részt nem vehet; így csak távolról lehet ezredével, melylyel teljesen meg van elégedve s melyet a dicső fegyvertény évfordulóján szívesen üdvözl.

Táviratot küldött még a hadtestparancsnok és számosan az ezred volt tisztjei közül.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

A IV. orsz. kath. nagygyűlés.

Izgatni s ennek nyomán fellelkesülni, meggyőzni s ennek folytán dolgozni egészen más dolog.

Az egyik szenvedélyre czélez és indulatot vált ki, mely erupciószerűen óriási dolgot tud végezni — pillanatnyi ideig, a másik lassan hat, de tartós sikerhez vezet.

A kath. nagygyűlések soha sem pillanatnyi sikerre, görögütés hatásokra dolgozik, hanem czéltudatos, jól átgondolt programjával mély-séges benyomást tesz a jelenlévők lelkére, kik aztán viszik szét az ő benyomásaikat az országba, apostolaiul szegődve a hallott s átértett eszméknek.

Évről évre hatalmasabb a nagygyűlés képe s az előadók képzettsége, zsenije egy gondolatban tudja összefoglalni az óriás tömeg lelkét, a tiszta ideál gondolatába, a vallás lelkébe.

Ritka alkalom ma megfürdetni a lelket szép, jó és nemes eszmékben.

E nagygyűléseken érzi az ember a nagy vallási eszmék erejét, hatását és boldogan tér onnan haza, hogy kereső gépből emberré lehetett pár napra.

Az idei gyűlés szakmunkálkodásának programja következő:

I. szakosztály.

Katolikus irodalom, sajtó és nevelés. (Tanácskozási hely: a Szent István-Társulat díszterme, VIII., Szentkirályi-utca 28.) Elnök: **Margalits** Ede dr., egyetemi tanár.

1. Katolikus irodalmi társulataink. Előadó: **Margalits** Ede dr., egyet. tanár.

2. A katolikus népies irodalomról. Előadó: **Helvey** Lajos dr.

3. A népiszkolák államosításával járó veszélyek. Előadó: **Guzsvenits** Vilmos, igazgató.

4. A nőnevelés tulzása. Előadó: **Ember** Károly, tanár.

5. A »Regnum Marianum« egyesület és a Mária-kongregációk. Előadó: **Izsof** Alajos.

6. Az egyetemi internátusokról. Előadja: **Huschler** József dr.

7. Katolikus Egyetem. Előadó: **Mihályfy** Akos dr. cist. r. tanár.

II. szakosztály.

Keresztény szociális és kharitatív tevékenység. (Tanácskozási hely: A Budapesti Katolikus Kör díszterme, Budapest, IV. Molnár-utca 11.) Elnök: **Giesswein** Sándor dr. kanonok.

1. A keresztény kharitatív tevékenység. Előadó: **P. Soós** István.

2. A keresztény kharitás szervezése Magyarországon. Előadó: **Andor** György dr.

3. A szociális kurzus eredményei és tanulságai. Előadó: **Giesswein** Sándor dr.

4. A brémai alkoholellenes kongresszus tanulságai. Előadó: **Kirschaneck** Odön.

5. A katolikus társadalmi tevékenység és az Országos Szövetség. Előadó: **Zéman** Jenő plebános.

6. A kisgazdák és kisiparosok megmentéséről. Előadó: **Török** Kálmán plebános.

7. A terményraktárakról. Előadó: **Nyáry** Béla dr.

9. A cselédkérdés keresztény szempontból. Előadó: **Frey** János dr.

9. A katolikus Legényegyletekről. Előadó: **Schiffer** Ferencz prépost.

A katolikus nagygyűlés utolsó ülésén, f. hó 22-én, a nagygyűlés záró ülésén **Városvy** Gyula székesfejérvári püspök fogja a záróbeszédet tartani.

A nagygyűlésre még mindig lehet jelentkezni az előkészítő bizottságnál (Budapest, IV. Molnár-utca, Kath. Kör); a kongresszuson résztvevők vasuti kedvezményes jegyet kapnak.

UJDONSAGOK.

* Személyi hír. **Nagy** Ferencz, a kir. törvényszék elnöke Nagyszalontáról, a hol pár napig a járásbiróságokat vizsgálta, tegnap délből visszaérkezett.

* Jogászaik koszorúja a szegedi Kossuth-szobron. A nagyvárad kir. kath. jogakadémia polgárságához a napokban lelkes, hazafias hangú átirat érkezett a kolozsvári egyetemi kör elnökétől, **Markadó Győzőtől**, melyben tudatja, hogy az egyetemi ifjuság küldöttséget meneszt Szegedre, hogy a Kossuth-szoborra koszorút helyezzenek. Kéri egyúttal, hogy a várad akadémiai ifjuság is küldjön ez alkalommal képviselőket Szegedre koszorúval. A várad jogászfifjak, lelkesedéssel tették magukévá az eszmét. Azonban, mivel a kolozsvári ifjak ma mennek át Szegedre, a várad jogászok nem küldenek képviselőket, hanem a díszes aranyrojtos nemzeti színű selyemszalaggal ékített babérokoszorú elhelyezésére a kolozsvári ifjakat kéri fel. A koszorú szalagján ez a felirat van:

Hódol emlékednek — A nagyvárad jogakadémia ifjusága.

A kolozsvári ifjak ma reggel érkeznek Nagyváradra s a várad jogászok ünnepélyesen fogadják őket. A vasutnál **Popity** János üdvözlö az átutazókat. Az ifjak 10 óra 20 perczkor mennek tovább s a szabad időt a város megtekintésére fordítják.

* Kinevezés. A budapesti Hivatalos Közlöny tegnapi száma közli, hogy ő Felsége **Kovács** Józsefet, a nagyvárad királyi ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt az aradi királyi törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

* A villamosmű könyvelője. A város vilamos művéhez, mint értesülünk, **Rimler** Károly polgármester a könyvvezető állásra a világi bizottság által ajánlott négy pályázó közül **Küzdő** Kálmánt nevezte ki, bár a kinevezést még nem írta alá. Erthető zavart okozott a városházán, hogy indiskréció folytán a kinevezés már csütörtökön nyilvánosságra került. A városban élénken tárgyalták a kinevezést s mindenféle megütközést keltett, hogy a világi bizottság által különösen ajánlott **Jellinek** Gézátt mellőzte, holott képességénél, d. méginkább nagy ismeretségénél fogva is a legalkalmasabb volt a jelöltek között.

* Siremlékleleplezés. A budapesti kereskedelmi akadémia volt növendékei kegyeletük jelül **Névy** Lászlónak, a kereskedelmi akadémia volt igazgatójának, ki ugy a kereskedelmi szakoktatás, mint a kereskedelmi nyelv magyárosítása érdekében korszakot alkotó tevékenységet fejtett ki, siremléket állítanak. E siremlék ünnepies leleplezése e hó 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor, a kerepesi-tli temetőben fog megtörténni.

* A korcsmák és pálinkamérések vasárnapi szünete. Beregvármegye, mint már irtuk, elhatározta, hogy szabályrendeletben mondja ki, miszerint az iszákosság és az ebből folyó erkölcstelenség terjedésének meggátlása céljából vasárnap és ünnepnapokon a korcsmákat és pálinkamérőket bezárják. Zalavármegye tovább megy, amennyiben feliratot intézett a képviselőházhoz a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény olyan módosítása iránt, hogy vasárnapokon és a nagyobb ünnepeken a korcsmák és pálinkamérők bezárassanak. Zalavármegye feliratát pártolás végett megküldötte Nagyvárad városának is. Azt hisszük, hogy a feliratnak nem sok eredménye lesz, pedig abszurdum, hogy a pálinka butikok egész vasárnapon nyitva állanak.

* **A Vilmos-huszárok ezredversenye.** A cs. és kir. II-ik Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 7-ik huszárezred tisztikara folyó évi október hó 18-án, a debreczeni verseny pályán ezredversenyt rendez. A verseny kezdete fél 1 órakor délután. A rendkívül érdekesnek ígérkező verseny iránt különösen sport körökben nyilvánul nagy érdeklődés. Nagyváradról többen átrándulnak a versenyre.

* **Eljegyzés.** *Agacs* Antal államvasuti gépész eljegyezte *Kauczil* Emmát, özv. Kauczil Istvánné kedves, szép leányát.

* **Az izr. nőegylet tisztelgése a püspöknek.** A nagyváradi izr. nőegylet kiküldött tagjai özv. ifj. *Schwarz* Abrahámné elnöknő vezetésével tegnap tisztelgett *Szmrecsányi* Pál ó Excellenciájánál. A küldöttség tagjai voltak: *Moskovits* Mórné és *Schütz* Albertné alelnöknők, *Ländler* Ferenczné pénztárnoknő, *Reismann* Jakabné és *Döri* Ferenczné doktorné. A küldöttség érzelmeit és célját az egyesület titkára *Lóczy* József dr. lendülettel előadott beszédben tolmácsolta.

A lelkes üdvözlő szavakra *Szmrecsányi* Pál püspök szeretettel válaszolt. Megköszönte a küldöttség megjelenését, buzdította az egyesület tagjait a jótékonyagra s a szónok szavait visszaidézve kijelentette, hogy nehéz munkájukban találkozni fognak. (Tetszés.)

Ezután a küldöttség tagjait mutatták be. A püspöknek mindegyik taghoz volt néhány barátságos szava, s a küldöttség negyed órai beszélgetés után távozott, egészen meghódítva a kedves és barátságos fogadtatás által.

* **Negy idők tanuja.** Turóc-Szent-Mártonból írják, hogy Kostyánban a napokban meghalt *Gyurgyik* György volt 48-as honvéd, ki a szabadságharc több ütközetében részt vett. Ennek lezajlása után Kostyánban húzódott meg, a hol sokáig tanítóskodott. Az utóbbi években csak abból a csekély nyugdíjból tengődött, melyet a honvédségélyző egyesülettől kapott. Temetésén az egész község részt vett.

* **Az érkenézi gyilkosság ügyében** *Nagy Géza* kir. ügyész és *Ember Géza* vizsgálóbíró tegnap tartották meg a helyszíni vizsgálatot. *Schwarz* Jakab, a megölt ispán holttestét dr. *Grósz* Menyhért és dr. *Fisch* Aron törvényszéki orvosok felboncolták. *Bajdi* Jánost, a gyilkos bérest letartóztatták s bezárást kaptak az ügyészség fogházába.

* **Napkeleti szélhámós.** Európában már annyi a csaló egy rakáson, hogy nem képesek megélni a nagy konkurrenzia miatt egymástól. Az a geniális szélhámós tehát, a ki a távolkeletre terítette most a hálóját, egyrészt a felfedezők, másrészt az újítók közé sorozható. Ez az ur, akiről szó van, sokat utazott gentleman; föllépése megnyerő, nyelvtudása bámulatos, keltő, a merészsége pedig vetekedik a középkori lovagok vakmerőségével. Valamikor tengerész volt s mint ilyen sokat fordult meg az ázsiai kikötőkben, nevezetesen Kinában és Japánban. A származására nézve német ember bámulatra méltó ügyességgel hatalmas összegeket csalt ki egy pekingi kereskedőtől, sőt a kínai kormánytól is. Bejáratos volt a fő mandarinok házába, ahol szeretetreméltó modorával jó barátokat tudott szerezni, akik vakon bíztak a gavallér németben és különböző csalafintaságok által lépve vezették magukat. A szélhámós Bode kapitánynak mondotta magát s ez alatt a név alatt alaposan kompromittált egy tényleg létező német hajóskapitányt, akire persze elég kellemetlen volt ez s most minden áron meg akarja csipni a szélhámóst. Az ál Bode kapitány azonban nagyon ügyesen dolgozik s valószínűleg sosem került volna bajba, ha a pekingi német konzullal nem elegyedik konfliktusba. De ott rejta vezett s elfogták.

Mézelszedő szekrény.

A mezőgazdaságnak egyik szerény, de éppen nem megvetendő ága a méhészet; mert ez hozza a legkisebb befektetés mellett a legnagyobb hasznot. S bátran lehet állítani, hogy kisebb üzem mellett, míg t. i. külön segéd-méhészre szükség nincs, átlag meghozza a befektetés 100 perzentjét, sőt többet is, ha a vidék kiválóan jó s a kezelés praktikus.

Nálunk még felette kevesen foglalkoznak komolyan a gazdaságnak ezen a mily szép, oly hasznos ágával. Magyarország mézfeldolgozó áldott virányain az édes nektár óriási tömege marad évente kihasználatlanul, melynek vesztesége évente több millió koronára rug, mi annyival nagyobb kár, mert a magyar méz finomságban és jóságban messze túlszárnyalja a külföld ilyen termékét s a felvirágozott méhészet nagyban hozzájárulna sokak jólétének, megelégedettségének fokozásához s jelentékenyen emelné a közvagyonosodást. Hogy a termelt mézet bármily mennyiségben nem lehetne értékesíteni, attól ma már nem kell tartani.

A méhészet olcsó, igen hasznos, költségveteljes, szívet lelkét mivelő és egészséges foglalkozás: mi tehát az oka annak, hogy oly kevesen karolják fel?

A méhek fulánkja van.

És ez a parányi fegyver lángoló pallossal biztosabban tüzi el az embereket a méhecske édességgel és gyönyörrel bővelkedő paradicsomától.

Gyakorlott méhészek, kiknek szíve, lelke már összeforrta azzal a csodás világgal, melyet a méhészet tiszta örömeiben rejteget, jól tudják, hogy éppen nincs mit félni a fulánktól, nevetik az embereket amaz idegességét, miszerint hajlandók volnának ágyúval menni a szunyog ellen, hogy a képzelt nagy veszedelmet maguktól elhárítsák, ők nem is szívesen látnak a méhek fulánk nélkül, mert ez a titokzatos és igen hasznos állatka már rég kitörölt volna — sok ellenségei folytán — a természet élő könyvéből fulánk nélkül. Különben is a fulánkot illetve az abból áradó hangyasavat nem csupán védelmi adta a bölcs természet a méheknek, állandó haszna van annak az ő kis háztartásában, holott a védelem csak esetleges.

De mivel az emberek legnagyobb része mégis csak szörnyen respektálja a kicsike fegyvert s visszatartja a méhészet üzésétől, másrészt pedig mivel vannak a méhészetben munkálatok, mikor még az előhaladott méhészek is alkalmatlan a sok szurás, — rámutatunk röviden azon módokra és eszközökre, melyek által a minimumra redukálhatjuk a szurások számát s a méhészet játszi, kellemes foglalkozássá lesz. Nagy ritkán egy-két szurástól megijedni valóban nevetséges volna!

Mint mindenben, itt is a kezdet nehéz. A kezdőnek rá kell szánni magát, hogy a méhekkel egész bátran, de nagy nyugalommal és higgadtsággal bánjék. Később az egész természetessé válik.

Anélkül, hogy szem- vagy arcvédet kellene használnunk, csupán ügyes bánásmóddal, néhány jól irányzott dohányfüsttel s ama vigyázattal, hogy meleg lehelletünk a méheket közvetlenül ne érintse — szurás nélkül végezhetjük a kisebb, rövidebb munkálatokat.

Ha a méhkaptárt tovább kell nyitva tartanunk, vagy a méhek ingerlékenyebbek, egy könnyű szemvédő jó szolgálatokat tesz azoknak, kiket még igen izgat a szurástól való félelem vagy attól megdagadnak. Egész arcvédet csak kezdők használnak, gyakorlott méhészek csak kivételesen, mert munkájukban nagyon alkalmatlan. Még legjobb arcvéd egy darab zöld üll, mely a szalmakalap karimája köré varrva s a kabát vagy mellény által leszorítva, megvéd a szurástól.

A dohányfüstben hatalmas eszközt birunk a méhek fékentartására s mivel ma már válogathatunk a jobbnál jobb méhészeti füstölő készülékekben, találunk olyat is, melynél a füstöt nem kell beszívunk, hanem csak fújni, tehát nem dohányzók is méhészkedhetnek. Ilyen kitűnő méhészipipa nem dohányzók részére pl. a Dáthe méhészipipája; természetesen, hogy do-

hányzók is használhatják, mert hisz a sok kénytelen dohányzás ezeknek sem lehet üdvös.

A legtöbb méhszurás mézelszedéskor esik, akkor t. i., mikor a mézzel megtelt lépekről visszaseperjük a méheket a kaptárba, hogy a méhektől így megszabadított lépeket a mézpergetőben a méztől kipergethessük. Es nagyobb üzemnél, hol mázsaszámra pergetik a mézet s több száz lépről kell a méheket lesepertni, ez éppen nem kellemes multság, mert ilyenkor bizony csakugy potyog a szurás. Ha nem van már praktikus készülékünk arra, hogy még a legnagyobb méhesben is, szinte egyetlen szurás nélkül szedhessük el százával a mézeslépeket. E készülék a *mézelszedő szekrény*. Nem egyéb ez, mint egy tetszésszerű nagyságu, vékony deszkából is készíthető méhkaptár, azzal a különbséggel, hogy röplüka nincs, hanem ehelyett elől a homlokfal felső részén vagy egy 50 cm. hosszú 7 cm. átmérőjű 45° szögben felállított kúrtószerű sodronyszövet-cső alkalmazva, mely kúrtón a méhek a mézes lépekről minden seprés nélkül a szabadba elszállanak, de vissza nem szállhatnak. Ily készülék segítségével gyorsan, kényelmesen, szurás nélkül megy az a munka, mely eddig a méhészetben a legfélelmeesebb, legterhebb volt. A reggeli órákban telerakjuk a mézelszedő szekrényt mézeslépekkel a rajtató méhekkel együtt, csak arra vigyázva, hogy az anya köztük ne legyen s lehetőleg fiasításos lép se legyen benne — s délután kényelmesen pergethetünk, alig marad a mézelszedésben, itt-ott egy kevés fehér ügyetlen fiatal méh, a hordó, — tehát szuró, — méhek, egyik elszálltak. Ilyen mézelszedő szekrényem, melybe egyszerre 90 félkeret függeszthető, alig került házilag készítő 2 koronába, de egyik legmegbecsülhetlenebb méhészeti eszközöm.

S mióta e rendkívüli praktikus eszközt ismerjük, egész bizalommal szólhatunk mindazokhoz, kiket eddig a méh fulánkja visszatartott a méhészkedés élvezetétől: Fölminél többen a méhészkedés nemes foglalkozására! Aranyhegyeket ugyan nem ígérhetünk, de a ki egy valóban kellemes, jó mellékjövdelemmel járó, testet-lelkét mivelő foglalkozást óhajt, az fogadja be kertjébe és szeretetébe a szorgalmas méhikét; nem keserűséget fog házába hozni, hanem a tiszta örömeinek minden tavasszal megújuló szakadatlan láncolatát.

Mártonfalvi.

IRODALOM.

Az „**Egyetemes Kritikai Lapok**“ imént megjelent 9-ik számának tartalma: Könyvek Bírálata. I. A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában. 2 köt. Irta *Finácz* Ernő. — A II. kötet (1773—1780.) — Előzmények. — A Ratio educationis. — A Ratio végrehajtása. Dr. *Dudek* Jánostól. — II. Jézus és Mária. Ünnepi szentbeszéd. Szerzőjük *Gerebenics* Sándor. Dr. *Rott* Nándortól. — III. Erzsébet királyné. Irta és a kassai királyi jogakadémia 1902. évi tünepén felolvasta dr. *Esterházy* Sándor ny. r. tanár. — Szemlék Szemléje: Magyar Paedagogia. A M. P. Társ. havi folyóirata. XII. évf. 1903. 1—7. sz. Dr. Z.-tól. Különfélék.

Az „Egyetemes Kritikai Lapok“-ra előfizethetni egész évre 2 koronával, Budapesten, a „Religio-Vallás“ szerkesztőségében, VI., Bajz utcza 14.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: Drótostót.
Vasárnap: d. u. Obrenovics Sándor, este: Drótostót.

A Bajusz helyett — Három testőr.
Parlagi Kornélia hirtelen megbetegedése miatt tegnap a Bajusz helyett Herczeg Ferencnek

multkor is nagy sikerrel adott bohózatát, a Három testőrt játszották.

Drótostót premierje. Lehár Ferencz Budapesten 100 előadást ért operettjének ma lesz a Szigligeti-Színházban a bemutató előadása Várádon. Nem mint előbb jeleztük Parlagi, hanem Haller Irma játsza a premieren a főnői szerepet. A többi főszerep is első rangú kezekben van.

Itt először!

Szigligeti-Színház.

Folyószám 16. Bérletszám 16. (páros.)

Ma, szombaton 1903. október 17-én:

A DRÓTOSTÓT.

Operette.

S Z E M É L Y E K.

Güther, bádigos mester	—	Sziklay Miklós
Miczi, leánya	—	Agnelly Irén
Jankó, üzletvezetője	—	Békefi Lajos
Pfefferkorn Farkas Lipót	—	Bécezy
Zsuska, cselédleány	—	Haller Irma
Milos, huszárkáplár	—	Horváth Kálmán
Ormester	—	Szathmáry Arpád
Girált báró) huszáronkéntesek	Szőke
Kohári		Deésy Alfréd
Keszeg, káplár	—	Perényi I.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koronás, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Körzék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap, október 18-án

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Orenovics Sándor és Draga királyné.

Történelmi dráma.

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárrakkal:

A DRÓTOSTÓT.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

A csékei uzsorások.

A magyar-csékei monstre uzsorapör tárgyalásán nap-nap után megdöbbentőbb üzemekről esik szó. *Bartók* Kálmán, ez a zsiros falusi ur körmönfont ravasz-sággal szipolyozta éveken keresztül a végső nyomorúságban tengődő oláhokat. Elszomorítók ezek a vallomások, mikor elmondják, hogy inséges időkben kisebb-nagyobb összegeket vettek kölcsön 20—25%-os kamatra. Bucski és drágeszékei emberek gabonára, kenyérrre vettek föl apró kölcsöneket. Bestye Toma 160 forintot vett föl, a miről 200 forintot kötvényt adott s 8 éven keresztül 25 forintot fizetett kamatul évenként. Egy másik adós 60 forint után 12 éven keresztül évenként 12 forintot fizetett. Egy sor tanu vall egyértelműen az uri uzsorások ellen s még valószínűen egész sora következik a terhelt vallomásoknak.

Bartók Kálmán védelmét dr. *Várady* Zsigmond képviseli.

NYILTTÉR.

Dr. Puskás Béla

ügyvédi irodáját 459

Nagyváradon, Széchenyi-tér 8. szám alatt megnyitotta.

Csemege szőlő.

Sulkovszky herceg világhírű ménesi rózsa-bakar

szőlőjéből naponta

friss küldemény, legolcsóbb napi árban kapható

Nemes faj, tiróli maróni, kilója 24 kr.

Mertz Nándor

utóda

csemege üzletében,

Nagyvárad, Körözs-utca.

Telefon 448. sz.

TAVIRATOR.

Lukács mint békeszerző.

— A bécsi kihallgatások. —

A mai bécsi kihallgatások ismét meddők maradtak. *Andrássy*, *Tisza* és *Lukács* megbízás nélkül tértek vissza a Burgból s csupán annyiban változtak a viszonyok, hogy *Héderváry* helyett *Lukács* kapott megbízást a szabadelvű párt békéltetésére.

Andrássy Gyula gróf az uralkodótól egyenesen a Bristol-szállóba hajtattott, hol újságírók előtt kijelentette, hogy előterjesztései meddők maradtak s megbízást nem kapott s még este visszautazik Budapestre.

Tisza kihallgatásának eredményéről nem nyilatkozott, csak *Lukács*ot informálta, *Lukács* ugyanis az előszobában várta *Tiszát* s információkat kért az uralkodó álláspontjáról.

Lukács László hosszas kihallgatás után megbízást kapott, hogy a szabadelvű pártban még fennforgó differenciákat elsimítsa, de nem designálták miniszterelnöknek. Hétfőn *Lukács* ismét kihallgatásra megy a királyhoz, hogy referáljon az eddigi béketárgyalásokról.

A szabadelvű pártban nagy izgatottsággal várták a kihallgatások eredményét. *Andrássy* és *Lukács* este 8 órakor érkeztek Budapestre s egyenesen a párt klubba hajtattak. *Andrássy* elmondta, hogy miért kapott *Lukács* békéltetési és közvetítői megbízást.

Az ó-szabadelvűek körül fogták *Lukács*ot s a kihallgatás részleteiről tudakozódtak. *Lukács* kijelentette, hogy csak

ügyvivő miniszterségre kapott megbízást, de kabinetalakításra nem designálták.

Arra a kérdésre, hogy a 9-es bizottsággal is tárgyalásokba bocsátkozik-e? kijelentette, hogy természetesen érintkezésbe lép a kilenczes bizottsággal s közvetíteni fogja király álláspontját a párt programjára vonatkozólag, de ezzel nem akar pressziót gyakorolni. Az ellenzékkel nem fog tárgyalni *Lukács*, csupán a szabadelvűpárt és a király közötti közvetítés a szerepe. *Andrássy* úgy nyilatkozott, hogy a békés megoldás a legjobb uton van. *Lukács* azonban tartózkodóan nyilatkozott.

Tisza István grófit hiába várták a fél 10 órás vonattal, de ő később érkezett s nem ment a klubba.

Budapest, okt. 16. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpártban *Lukács* miniszterelnökségét most már bizonyosra veszik s a párt minden frakciójából arányosan kombinálják az új kabinetet.

Elnök lenne *Lukács* a pénzügyi tárczával, ő Felseje személye körüli *Hadik* vagy *Batthyány* Lajos. Belügy: *Hieronimi* vagy *Tallián*. Plósz és *Kolossváry* maradnak. Vallás- és közoktatásügy *Berzevichy*. Kereskedelmi *Nagy Ferencz*.

Tűzvizsgálat a József-köruti tűztanyán.

Budapest, okt. 16. (Saj. tud. táv.) Tegnap délután fél 3-kor a József-körut 62. szám alatt történt tűzvész színhelyén megtartották a tűzvizsgálatot.

Konstatálták, hogy *Schneider* Dávid tulajdonos magánlakásából zártkörű ipartelep készített, anélkül, hogy erre a hatóság engedélyét kérte volna. Ezen ipartelepnek létesítésére falakat tört át és falakat épített anélkül, hogy erre engedélyt kért volna, három ajtót vezetett az udvarra, ezek dróttal be voltak huzva.

A teremben, hol a virágokat készítették, a legveszedelmesebb gyuananyagok voltak felhalmozva.

Konstatáltatott, hogy az olvasztókemence fölött lévő terpentinüvegek a hőség folytán felrobbantak és a terpentin belefolyt a forró parafinba s ez meggyuladt.

A VIII. ker. előljáróság mindezek alapján építési rendőri kihágás czimén, a rendőrség pedig közbiztonsági mulasztás czimén bünfenyítő vizsgálatot indított meg *Schneider* Dávid ellen.

Az olasz király Párisban.

Páris, okt. 16. Az olasz király és a királyné éjjel 1/4 12 órakor távozott az operából és vizatért a palotába. A királyi párt az egész uton egybegyűlt óriási néptömeg lelkes óváncziókban részesítette. (M. T. I)

Hírek a Balkánról.

Konstantinápoly, okt. 16. A szultán egy iradéjával meghosszabbította e hó 14-étől számítandó további egy hónapra a vámok tekintetében Törökország és Szerbia között fennálló statusquót.

Konstantinápoly, okt. 15. Az elmúlt napokban a porta a bandák üzemeinek helyein kiáltványokat tett közzé, melyekben a bizottságtól elcsábított lakosságot önkéntesen megadásra és

visszatérésre szólítják fel. A kiáltvány szerint ez esetben a lakosság büntetlen marad, ellenkező esetben a lakosság szigorú büntetést szenved. A monasztiri konzulátusokhoz számos panasz érkezett, hogy a visszatért polgárokat, kik meghódtak, daczára, hogy biztosították nekik a büntetlenséget, mégis letartóztattak és megbüntették.

Konstantinápoly, okt. 15. A monasztiri rendkívüli bíróság 650 vád alá helyezett bolgár közül azoknak felét elítélte és 250-et Kis-Azsiába száműzött.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta.)

94

— A büszkeség a mi nemünk tulajdonsága —
— Hát kikölcönzöm azt. En nem irok neki, egyszer életemben követtem el egy örült-séget, egy másikra nincs kedvem.

— Magának joga van megkérdezni a hallgatás okát. A maguk évek óta tartó barátságára...

— Megszűnt. Örökké semmi sem tarthat, ez sem tartott.

— A doktor urat egy kocsi várja — szölt be a szobalány — a kocsis azt mondja igen sürgős.

Vége, mindennek vége — sóhajtott Márta egyedül maradvá. Sokáig ült helyén, fájdalmas töprengéseibe merülve. A jövő olyan kietlennek, olyan sivárnak látszott előtte.

— Külföldre megyek — határozta el — az idegen, a hir, a dicsőség kárpótoljon az elveszett boldogságért, azért a boldogságért, melyet délibábként üzött s most már örökre eltűnt a mérhetetlenségbe.

— Rideg szomoru kárpótlás — tört ki fájdalom dult kebléből.

XXII.

Hetek multak anélkül, hogy a Márta körülményeiben változás állott volna be. Láposi nem irt, s meg nem kérdezte a hallgatás okát. Kéri mindent elkövetett a kibékülésükre, fáradozásának nem volt eredménye. Az utóbbi napok hírei különben nagyon elkésirítették Mártát. Bánki hozta a hirt, a postát, Szamos-Ludasról hol egy ideig üzleti ügyek lebonyolítása czéljából tartózkodott. Az ottani jegyzőnél igen csinos leány időzik vendégképen — mesélte — Kapocsról való, Irmának hívják. Nagyon eleven teremtés, csupa tűz, csupa temperamentum, a Ludas közelében történt s nagy port felvert rablógyilkosság ügyében, gyakran hosszabb ideig itt tartózkodó Láposi, szívesen foglalkozik vele. A jegyző persze jó szemmel nézi a dolgot, szeretné a járásbíró, unoka-huga számára megkaparítani. A leány sem vonakodnék és talentummal meg bír arra, hogy egy férfit meghódítson.

Igen — gondolta keserűn Márta — képesége van hozzá. Annak a két tüzes fekete szemnek, annak a véghetetlen kedvességnek nem tud ellentállani senki és Láposi is csak hus és vérből van alkotva! A legjobb barátjánál riválisommá lett. Ez a tudat kettős fájdalommal töltötte el szívét. El innen, el nagyon messze, ahova nem üldözhetik a szomoru emlékek, ahol a hely a környezet nem juttatja észébe lépten nyomon a csalódás keserűségét.

Es el is követett mindent ebbeli terve kivételére. Osszekötöttesbe lépett a külföldi közvetítő irodákkal, melyek eredményenyl biztatták. A dolgot mindenki előtt titokban tartotta, szüleinek nem is mert róla említést tenni. Szegények elég korán megtudják még a rájuk nézve oly szomoru hirt. Aztán meg már előre félt a harcztól melyet a jó öreggekkel akarata érvényesítése által vivni fog. Sajnálta őket és bár gyakran lelki furdalást érzett a sok aggodá-

lomért amit nekik okozott, de nem tehetett máskép. A közvetítőket sürgette, kik busás provizió reményében buzgólkodják és Márta csakugyan kapott alkalmazást Párisban egy magyar eredetű családnál, A szerződést meg is kötötték és Mérczi valamint Bánki csodálkozva vettek hirt az eseményről, amidőn a leány őket a szerződésnél szükséges tanualírás végett felszólította.

Az asszonyok is hazaérkeztek fürdőből s Mércziné minden befolyását érvényesítette, hogy őt tervéről lebeszélje, de hiábavaló volt mindez, Márta minden érvelésre az aláírt és kölcsönösen kicserélt szerződéssel védekezett, mely őt az abban foglalt feltételek érvényben tartására kötelezte. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szarvasmarha kiállítás Margitán.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a nagyméltósági földmivélsügyi miniszter ur támogatásával folyó év november hó 15-én Margitán magyarfajta szarvasmarha kiállítást rendez.

Az állami díjakat a nagyméltósági földmivélsügyi miniszter ur, az egyleti díjakat a biharmegyei gazdasági egylet adományozta. A kiállítás tervezete: 1. A kiállítás kiterjed Biharmegye Margita és Érmihályfalva járásra, csakis ezen két járásbeli birtokosok, illetve gazdák tulajdonában levő magyarfajta szarvasmarhák lesznek jutalmazva.

2. Pénzdíjat csak kisbirtokos nyerhet. Nagybirtokosok és gazdatisztek állatjai csakis disz- és dicsérő oklevéllel tüntetnek ki.

I. Magyarfajta szarvasmarha. I. alosztály: Borjas tehének. 1-ső díj 80 kor. állami díj. 2-ik díj 60 kor. állami díj. 3-ik díj 30 kor. egyleti díj. 4-ik díj 20 kor. egyleti díj. 5-ik díj 14 kor. egyleti díj. II. alosztály: 2 éven felüli üszök: 1-ső díj 50 kor. állami díj. 2-ik díj 30 kor. állami díj. 3-ik díj 20 kor. egyleti díj. 4-ik díj 10 kor. állami díj. III. alosztály: 2 éven aluli üszök: 1-ső díj 40 korona állami díj. 2-ik díj 20 korona egyleti díj. 3-ik díj 20 korona egyleti díj. 4-ik díj 10 korona egyleti díj.

3. A kiállításon a fenti díjak mellett még megfelelő számú disz- és dicsérő oklevelek fognak kiosztatni.

4. Bejelentések a kiállításra f. évi november hó 1-ig Margita község előjáróságához intézendők.

A bejelentések alkalmával az állat kora, neme és származása megjelölendő.

5. A kiállítandó állatokért helypénz nem vétetik, ha valaki azonban állatja részére külön korlátot vagy rekeszt kíván felállítani, azt saját költségén megcsináltathatja, minek eszközöltetését a költségek fedezése mellett, a rendező-bizottság is teljesíti.

6. A kiállítás reggel 9 órakor veszi kezdetét, miért is a bejelentett állatoknak reggel 8 órakor ott kell lenniök.

7. Az állatok takarmányozásáról a kiállítók tartoznak gondoskodni.

8. A bíráló értékszámrendszer szerint a helyszínen alakuló bíráló-bizottság által reggeli 9 órakor eszközöltetik s az eredmény a bíráló befeljezése után azonnal kihirdetetik s a díjak kiosztatnak, mely után a kiállítás berekesztetik.

9. A bíráló-bizottságnak jogában áll a díjakat egyik osztályból — ha ott díjazásra méltó állat nincs — egy másik osztályba áttenni.

Nagyvárad, 1903. évi október hó 1-én.

Biharmegyei Gazdasági Egyesület.

Szociálpolitikai előadások.

A Magyar Gazdaszövetség már megtette az előkészítő lépéseket a községekben a tél folyamán tartandó szociálpolitikai előadások tárgyában. Minden olvasóköri, szövetkezet, vagy gazdakör, mely tagja a Magyar Gazdaszövetségnek, készen fogja megkapni a felolvasáshoz szükséges anyagot s csak felolvasóról kell gondoskodnia.

Azok a felolvasók, kik nagyobb hallgatóság előtt tartják felolvasásaikat, tiszteletdíjat kapnak. Az előadások esténként vagy vasárnap délutánonként az iskolákban tarthatók. Előadókul legalkalmasabbak a lelkészek, tanítók, birtokosok, gazdatisztek s értelme földmivélsők. Azok, a kik a felolvasások tartására vállalkoznak, jelentkezzenek a Magyar Gazdaszövetség-nél, (Budapest, VIII. Baross-utca 10. sz. alatt.) Ugyanítt jelentkezhetnek azon szövetkezetek, olvasóköriök és gazdakörök, melyek a Gazdaszövetségbe lépni óhajtanak.

Magyar Gazdaszövetség által készített felolvasásokra terményértékes és szervezésével, a hitelviszonyok javításával, az adósságok konverziójával, a földmivélsőket védelmére szolgáló intézkedésekkel, a falusi élet nemesítésének módjaival, jótékonyági és közegészségügyi kérdésekkel a mezőgazdasági ismeretek népszerűsítésével s más aktuális kérdésekkel fognak foglalkozni.

Határidők.

	Budapest, okt. 16.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 16.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.80
Magyar koronajárdék	97.95
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	—
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	97.40
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	205.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	155.—
Osztrák járadék papirban	99.75
Osztrák járadék papirban	100.25
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona járadék	99.75
Osztrák államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bank részvény	15.75
Magyar hitelbankrészvény	725.75
Osztrák hitelintézet részvény	655.—
Párisi vista	19.04
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.22
Németbirodalmi márka	239.27
Londoni vista	95.15
20 márkás arany	23.47

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ügyes, tiszta, rendes, takarékos, főzni jól tudó nő alkalmazást keres mint:

gazdasszony

esetleg mint *üzlettárs.*

Czim a kiadóhivatalban.

461.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó.

417

11654/1908.

Hirdetmény.

Nagyvárad város igazoló választmánya a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1904. évre érvényes névjegyzékét megállapítván ezen névjegyzék az 1886. évi XXI. t-cz. 28. §. rendelkezéséhez képest f. évi október hó 15-től október 22-ig bezárólag terjedő 8 napra

a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, miszerint a névjegyzéket a fentebb jelzett határidő alatt megtekinthetik, a netaláni felebbezéseiket a közszemlére történt kitételől számított 15 nap alatt Nagyvárad város állandó bíráló választmányához beadhatják.

Nagyvárad, 1903 október hó 1-én.

Rimler Károly,

465

polgármester.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

807.

Mezey Sándor, Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt. Uri, női divat és fehérnemű raktára.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe kizárólag legjobb minőségű árukkal felszerelt raktárát.

Urak részére: Kalapok, fehérneműek mérték szerint a legjobb kivitelben. *Keztyűk, harisnyák,* meleg gyapju alsó ruházatok. Különlegességek *nyakkendőkből, gallérok* s minden idetartozó cikkek.

Hölgyek részére: *Juponok, Blousok, pongyolák, fűzők, harisnyaneműek, keztyűk* s mindennemű ruházati idény és pipere cikkek, a legválogatottabb kivitelben,

gyermekruha ujdonságok.

Meleg alsó ruházatok *gyermek részére.*

Vidéki rendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. Kivánatra választék küldetnek.

Mezey Sándor,

Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

414

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.